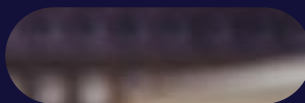
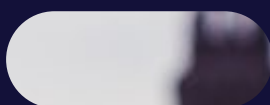

Årsberetning 2017

DANSKE
REVISORER

FSK*

Digital transformation har været et af hovedtemaerne i foreningsåret 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

Velkommen til Årsberetning 2017	5
Årets Must Win Battles	6
Formandens beretning	9
Vidste du at...	26
Tre analyser	27
Bestyrelsen 2017	30

↑ **7,1 procent**

Omsætningsudviklingen i revisorbranchen fra 2010 - 2017

Den samlede omsætning i revisorbranchen er steget for fjerde år i træk og var i 2017 på 18,2 milliarder kroner – en stigning i forhold til året før på 7,1 procent og den højeste målt nogensinde herhjemme.

Foreningsåret har stået i digitaliseringens tegn

Digitalisering var emnet på foreningens årsmøde i september, og i indeværende år står den teknologiske udvikling også øverst på dagsordenen i foreningens arbejde, ligesom den utvivlsomt vil gøre i de kommende år.

Det går godt i Danmark – økonomien er sund, væksten pæn og beskæftigelsen den højeste i mange år. Dansk erhvervsliv higer efter arbejdskraft, så virksomhederne kan følge med den stigende efterspørgsel efter deres produkter. Det smitter naturligvis af på revisorbranchen, hvor efterspørgslen efter branchens ydelser er stigende. Den samlede omsætning i revisorbranchen er således steget for fjerde år i træk og var i 2017 på 18,2 milliarder kroner – en stigning i forhold til året før på 7,1 procent og den højeste målt nogensinde herhjemme.

Foreningsåret har stået i digitaliseringens og den nye teknologis tegn. Opmærksomheden har været rettet mod revisorbranchens potentialer, hvor særligt nye tillidsydelser har fyldt meget i foreningens arbejde i 2017. Skattedags-

ordenen har også fyldt meget i 2017, hvor foreningen har givet konkrete bud på, hvordan man kan minimere skatteunddragelse og skattely. Foreningen har ligeledes bidraget til den politiske debat med dagsordenssættende analyser, og foreningen har forsynet medlemmerne med bidrag til fortolkning af kompleks lovgivning gennem de mange vejledninger, som foreningen har udsendt.

I det følgende har vi fremhævet de vigtigste aktiviteter og begivenheder i det forgangne foreningsår. God læselyst

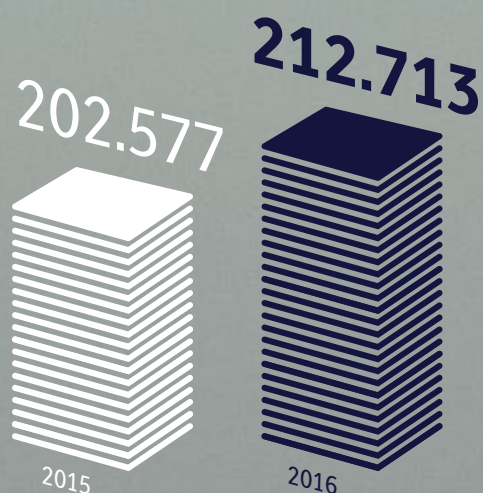
Peter Gath
Bestyrelsesformand,
FSR – danske revisorer

Charlotte Jepsen
Administrerende direktør,
FSR – danske revisorer

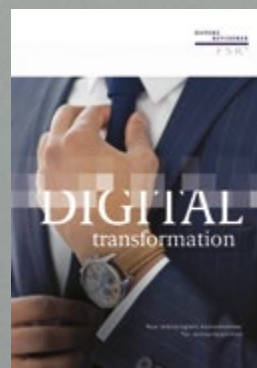

Årets Must Win Battles

FSR – danske revisorer har i 2017 prioriteret fire temaer, som skal understøtte branchens fortsatte udvikling.

Udvikling i antal erklæringer i 2015- og 2016-regnskaberne

Rapporten *Digital Transformation – nye teknologiske konsekvenser for revisorbranchen*

SIKRE KERNEYDELSENE

FSR – danske revisorer gør en kontinuerlig indsats for at sikre, at efterspørgslen efter revisorerklæringer fortsat har et højt niveau på trods af lempelserne i revisionspligten. Antallet af erklæringer er samlet set steget en smule ved sammenligning af tallene fra 2016-regnskaber i forhold til 2015-regnskaberne. Dog har næsten 40.000 selskaber fravalgt en erklæring.

SIKRE BRANCHENS ROLLE I DIGITALISERINGEN

Foreningen har på en række områder udøvet politisk indflydelse, sikret konkurrencekraft til medlemmerne gennem udvikling af en erklæring beregnet til databehandlere og klædt medlemmerne på ved at tematisere persondataforordningen, cybersikkerhed og digital transformation i medlemskommunikationen. Herunder udgav foreningen rapporten Digital transformation, som sætter fokus på revisorerens fremtidige opgaver og rolle.

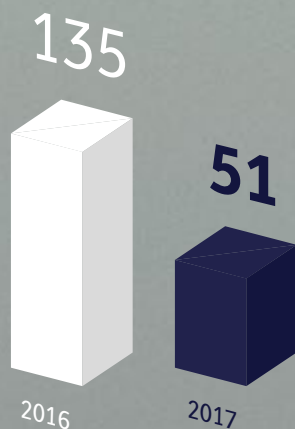
UDVIDE MARKEDET

Foreningen har haft fokus på at vinde nye forretningsområder og markeder til branchen. Det har blandt andet ført til udviklingen af:

- En standard for offentlig revision
- Et moms- og skattetjek
- Persondataerklæring

Moms- og skattetjek:

Mange virksomheder har problemer med at afregne korrekt skat og moms. Derfor har foreningen sammen med Skatteministeriet udarbejdet et Moms- og skattetjek, som kan udføres af en revisor. Virksomheden opnår derigennem en række fordele i forhold til SKAT.

Revisornævnet har i 2017 modtaget 51 klagesager, i 2016 var tallet 135 sager.

SIKRE OMDØMMET

FSR – danske revisorer kæmper for at sikre branchens omdømme. Et vigtigt pejlemærke for omdømmet er, at kvaliteten af revisorenes arbejde er høj. Faglig hotline har besvaret næsten 2.500 spørgsmål, og foreningens fagkonsulenter har udsendt mere end 500 faglige nyheder i det ugentlige nyhedsbrev. Foreningens CaseWare-løsning understøtter ligeledes ønsket om at levere høj og dokumenteret kvalitet.

Foreningens faglige hotline har besvaret næsten 2.500 spørgsmål i løbet af året, og fagkonsulenterne har udsendt mere end 500 faglige nyheder i det ugentlige nyhedsbrev.

FORMANDENS BERETNING

Ny teknologi og digitalisering

På foreningens årsmøde for et par år siden var hovedemnet disruption. Dengang var der nok ikke mange, der havde indsigt i, hvad ordet egentlig betød, endsige hvad det ville komme til at betyde for fremtiden. Siden har begreber som big data, robotics, machine learning, kunstig intelligens og ikke mindst blockchain været at finde snart taget overalt både i samfundsdebatten og medierne.

I revisorbranchen er vi også godt i gang med at klæde os på til den nye teknologi og digitale transformation af erhvervslivet og branchen.

Ifølge en analyse fra Nordisk Revisor Forbund er den danske revisorbranche den mest digitaliserede i Norden. De danske revisionsvirksomheder har taget ny teknologi til sig, de har en politik for datahåndtering, og mange benytter nye digitale platforme i deres dialog med kunderne.

Revisorerne har derfor muligheden for en central plads i en teknologi- og datadrevet virkelighed, hvor behovet for tillid og verificerede informationer bliver større og åbner nye og spændende muligheder for at udvikle revisorbranchens nuværende ydelser og for at udvikle helt nye. Data skal være til at stole på for at kunne benyttes effektivt, og her skal revisorerne spille en fremtrædende rolle fremover.

Selv om den digitale transformation af nogle opleves som en trussel, rummer teknologien flere muligheder, og billedet af, at revisorbranchen bliver overflødig i fremtiden, er overdrevet. Mange rutineopgaver forsvinder ganske vist, men mere spændende specialiserede ydelser træder i stedet.

Kombinationen af big data og kunstig intelligens gør det muligt i langt højere grad at automatisere compliance elementet i revisionen og synliggøre den værdi, som revi-

sion har. Dataanalyser kan give en indsigt i og forståelse for forretningen, dens processer og for de risici, som ikke hidtil har været tilgængelig, eller hvor det har kostet uforholdsmæssigt mange ressourcer at få informationerne frem.

Kort sagt, forudsætningerne for at tilføre mere sikkerhed til revisionen er blevet og bliver bedre, og det bør naturligt smitte af på graden og omfanget af den sikkerhed og tillid, som revisorbranchen kan tilbyde i forskellige sammenhænge. Det afgørende er, at vi bliver ved med at være relevante.

Rapport om den digitale transformation

Den teknologiske udvikling risikerer at udgøre en decideret trussel, hvis revisorbranchen ikke tilpasser sig den nye digitale og datadrevne virkelighed. Det er konklusionen i en ny rapport om den digitale transformations betydning for revisorbranchen, som foreningen har fået udarbejdet og offentliggjorde i slutningen af marts i år. Rapporten beskriver den nyeste teknologiske udvikling og dens betydning for revisorbranchens ydelser og måde at drive forretning på. For eksempel brug af dataanalyse til at forbedre kvaliteten af revisionen.

Rapporten tegner et billede, der er positivt og optimistisk, men som samtidigt rummer en vis bekymring. Med andre ord et billede af en brændende platform med store

muligheder. Men vi skal turde tage udfordringen op og gribe mulighederne, for ellers risikerer vi, at andre uden for branchen griber de mange digitale bolde.

Revisorbranchen har historisk set formået effektivt at udvikle sin forretningsmodel og sine ydelser og har været hurtig til at udnytte mulighederne ved ny teknologi. Tænk bare på, hvad der er sket af udvikling og innovation, siden dengang kunderne kom med deres bilag i papkasser til revisor, som så sørgede for, at der kom et retvisende regnskab ud af det. En tilsvarende omstilling er ved at gentage sig. Det fremgår af rapporten, som bygger på interviews med repræsentanter fra et bredt udsnit af foreningens medlemsvirksomheder. Flere revisionsvirksomheder – navnlig blandt de største – har investeret betydeligt i ny teknologi og anvender teknologi til blandt andet at opnå skalafordele, automatisere og effektivisere forretningsprocesser, men også til at forædle kerneydelserne og udvikle nye.

Rapporten fortæller imidlertid også en historie om revisionsvirksomheder, som er mindre digitaliseringsparate, og som ikke på samme måde har taget den nye teknologi til sig, blandt andet fordi de kunder, de betjener, ikke er særlig digitaliserede. Det vil ifølge rapporten ændre sig.

Når revisionsbranchen teknologisk befinder sig på forskellige stadier, skal foreningens aktiviteter være differentierede. Påvirkning af rammevilkår og hastigheden i ny lovgivning og standarder samt påvirkning af udformningen af uddannelserne vil i høj grad blive prioriteret, da det indvirker på hele revisorbranchen.

Rapporten indeholder en række anbefalinger til branchen, som ved en række gå-hjem-møder vil blive drøftet med medlemsvirksomhederne i den kommende tid, så de kan blive klædt bedre på til fremtiden.

Foreningens rolle er nemlig at bidrage til, at branchen har de nødvendige rammevilkår og kompetencer til at kunne høste mulighederne ved den nye teknologi og understøtte medlemmerne med uddannelse og værktøjer, som hjælper konterne i transformationen fra det analoge til det digitale.

Derfor har bestyrelsen vedtaget en digital handlingsplan, der

skal sikre, at revisorbranchen fortsat er relevant i forhold til de klassiske ydelser, og at revisorerne har den indsigt og de kompetencer, der skal til for at agere i en ny digital virkelighed. Vi har blandt andet fokus på følgende:

Nye tillidsydelser

Udvikling af nye tillidsydelser var emnet, som blev drøftet på foreningens strategisymposium i september 2017 med foreningens faglige udvalg. Som en del af arbejdet med mulige nye tillidsydelser fik foreningen forud for strategisymposiet gennemført en brugerundersøgelse hos investorer og kreditgivere. Formålet var at identificere, om der er et marked for at lancere nye tillidsydelser, samt hvilke nye tillidsydelser, der i så fald er interessante. Konklusionerne fra brugerundersøgelsen og strategisymposiet har været et vigtigt bidrag til arbejdet med nye tillidsydelser og skabt grundlaget for at prioritere tillid relateret til væsentlige risici (eksempelvis i forbindelse med hvidvask og korruption), fremtidsudsigter, cybersikkerhed og persondata.

Nye rapporteringsformer

Foreningen vil arbejde med nye rapporteringsformer, der skal medvirke til, at virksomhederne rapporterer relevante alternative resultatomål og nøgletal. Omverdenen forventer i stigende grad, at virksomhederne er mere åbne om deres rolle i samfundet. Historiske regnskabsinformationer er ikke nok til at belyse, hvordan virksomhederne udfylder rollen og gør sig investeringsværdige i et forretningsmiljø, der er præget af digitaliseringens radikale forandringer. Regnskabsbrugere ønsker mere end blot informationer om de finansielle forhold, som er krævet af IFRS og øvrig lovgivning. De efterspørger informationer, som er fremadrettede, som integrerer finansielle og ikke-finansielle forhold, og som præsenteres interaktivt, demonstrerer sammenhænge og er let tilgængelige. Den tillid, som revisionen i dag tilfører de historiske tal, skal fremadrettet overføres til sådanne områder.

Automatisk erhvervsrapportering

Behovet for, at nogen – revisorerne – kan validere og verificere de store mængder af data, der flyder rundt i cyberspace, vil kun vokse i fremtiden. Det samme gælder de it-systemer, der leverer data. Her vil der også være behov for, at revisorer validerer og skaber sikkerhed for, at systemerne er sat rigtigt op og overholder regler og sikker-

hedskrav. Et eksempel er den automatiske erhvervsrapportering, som er på tegnebrættet i Erhvervsstyrelsen. Her skal revisorerne naturligvis være med til at give sikkerhed for det datainput, der er imellem kundens økonomisystem og de offentlige systemer. Ellers er data ikke til at stole på.

Persondata og cybersikkerhed

Den tidligere omtalte brugerundersøgelse om tillid viste, at der er størst interesse for ydelser, der handler om tal og strategi. Men undersøgelsen viser imidlertid også, at fremtiden kommer til at handle mere om CSR og ikke mindst datasikkerhed.

Når den nye persondatabeskyttelsesforordning træder i kraft her i maj 2018, kommer der øget fokus på beskyttelse af persondata. Det gælder særligt det ansvar, man har som virksomhed for, at persondata bliver beskyttet. Som dataansvarlig har man ansvaret for at sikre persondata, selvom databehandlingen er overladt til andre.

I 2017 udviklede foreningens cybersikkerhedsudvalg således en erklæring om persondataforordningen ved outsourcing af databehandling.

Den nye erklæring er beregnet til databehandlere, der ønsker at give deres kunder sikkerhed for, at de relevante procedurer og kontroller i forhold til persondataforordning og andre danske lovkrav i øvrigt er tilstrækkeligt beskrevet. Gennem erklæringen kan den dataansvarlige få sikkerhed for, at den databehandler, som man har outsourcet opgaverne til, har procedurer for overholdelse af reglerne om beskyttelse af personoplysninger.

Nye kompetencekrav for cand.merc.aud.-studiet og revisoruddannelsen

Bestyrelsen har besluttet, at foreningen skal arbejde på at udvikle og forny revisorerne kompetencer og få moderniseret indhold og uddannelsesforløb på HA og HD, på cand.merc.aud.-studiet, til revisoreksamen og ved den obligatoriske efteruddannelse.

Et grundvilkår for revisorerne bliver i højere grad løbende læring og specialisering gennem hele den professionelle karriere. Fremtidens revisor skal have en indgående

forståelse for den ny teknologi, og hvordan den kan bruges til at skabe indsigt og resultater. I dag fylder it og de tilhørende kompetencer for lidt i uddannelsesforløbet – både på uddannelsesstederne, på SR-akademiet og i foreningens efteruddannelse.

VIDSTE DU AT

Stort set alle, der forbereder sig til revisor-eksamen, vælger at følge SR-Akademiet. I 2017 er der afholdt 21 forskellige prøveeksamener eller andre opgaver, hvor deltagerne kan træne deres færdigheder inden revisor-eksamen. Medlemsvirksomhederne stiller med cirka 85 instruktører, der varetager al undervisning på SR-Akademiet.

Fremover kan fagligheden ikke stå alene, den skal kombineres med andre kompetencer. For i en tid, hvor alt, hvad der kan digitaliseres, bliver digitaliseret, så bliver det, der ikke kan digitaliseres, så meget desto mere værd. Og det er den menneskelige faktor, den menneskelige relation. De, der vinder morgendagens marked, er dem, der med empati og indlevelse kan analysere, fortolke, inspirere og rådgive samtidig med, at de udviser centrale kernekompetencer som dømmekraft, integritet og professionel skepsis. Det skal afspejles i uddannelsen.

Den praktiske revisoruddannelse skal kunne gennemføres på kortere tid, og det skal undersøges, hvordan den kan indrettes, så det bliver muligt at erhverve de grundlæggende kompetencer og samtidig specialisere sig, enten under uddannelsen eller efterfølgende.

Men inden da skal professionen selv være klar på, hvordan den fremtidige uddannelse skal tage sig ud. Den afklaring skal foreningen bruge i dialogen med universiteterne, så vi kan få udviklet en moderne og teknologi-parat revisoruddannelse. Og det haster, for verdenen venter ikke på revisorbranchen.

A man and a woman in business attire are standing in front of a building entrance, engaged in a conversation. The man is wearing a dark suit jacket over a light blue shirt and glasses. The woman is wearing a black blazer and has her hair in a ponytail. They are standing in front of a large, ornate wooden door with a glass panel. The background shows a blurred view of green trees and a bright sky through an arched window.

Lempelse af revisionspligten og de seneste års svigtende skattekontrol har banet vejen for det nye moms- og skattetjek.

Rammevilkår og værdien af revisors arbejde

Ny teknologi og nye forretningsmodeller rammer os med en hastighed, som ikke er set tidligere. Det medfører et hastighedspres, som griber ind i alle dele af samfundslivet. Hastighedspresset rækker også ind i lovgivningsarbejdet og reguleringen af erhvervslivet. Det stiller krav til lovgivere og standardudstedere. Den teknologiske udvikling vil fortsætte, og det er derfor afgørende, at reguleringen kan følge med.

I forhold til revisorbranchen eksisterer der i dag teknologiske muligheder, som vi ikke udnytter maksimalt, blandt andet fordi de teknikker, der findes i dag ikke var forudsat i de standarder, der revideres efter. Lovgivning og standarder må ikke være en barriere for innovation af branchens ydelser. Derfor er både lovgivere og standardsættere nødt til at se på reguleringen i et nyt perspektiv for at give plads til udvikling og forædling af vores kerneydelser. Ellers er der risiko for, at vores nuværende kerneydelser ikke vil være tidssvarende, eller at andre, der ikke er underlagt samme restriktioner, vil overtage. Revisorbranchen skal med andre ord have friere rammer, og der skal gives plads til at eksperimentere og udfordre eksisterende regler, hvis vi skal høste gevinsterne ved den nye teknologi.

Det betyder ikke, at vi skal se bort fra de eksisterende standarder. De har tjent såvel samfundsinteresser som revisorbranchen godt, og vil fortsat bidrage til troværdighed om virksomhedernes regnskaber, men lovgivere og standardsættere må skabe rum for innovation. Det er ikke en let opgave, men standarderne bør i højere grad fokusere på prin-

cipper og høje mål for kvalitet, professionel dømmekraft og integritet, frem for detaljer om specifik opgaveløsning.

I branchen vil vi gøre, hvad vi kan, for at omstille os til nye tider, men en af forudsætningerne for at lykkes er, at lovgiver giver os de rette rammer herfor.

Moms- og skattetjek

Lempelse af revisionspligten og de seneste års svigtende skattekontrol har banet vejen for det nye moms- og skattetjek.

Langt de fleste virksomheder vil gerne fremstå som lovlige og regelrette og vil gerne bidrage til fællesskabet. Det er ikke acceptabel adfærd at snyde i skat, og det er med afsæt heri, at foreningen sammen med Skatteministeriet har udviklet det nye moms- og skattetjek.

Formålet er netop at øge regelefterlevelsen og bistå virksomhederne med at rette op på eventuelle fejl, før de indsender oplysninger til skattemyndighederne. Der er tale om nytænkning, og samarbejdet er et eksempel på, hvordan offentlige myndigheder og private virksomheder kan løfte en vigtig samfundsmæssig opgave i fællesskab.

VIDSTE DU AT

FSR – danske revisorer modtog sidste år i alt 441 høringer, som sekretariatet i samarbejde med de faglige udvalg skulle tage stilling til. Foreningen afgav bemærkninger i form af et høringssvar i 280 af høringerne. Netop afgivelse af høringssvar sikrer, at foreningen i lovgivningsprocessen kan udøve såvel politisk som faglig indflydelse på den fremtidige regulering.

Der er i første omgang tale om en frivillig forsøgsordning målrettet de små og mellemstore virksomheder, og den gælder fra den 1. januar 2018 for indkomståret 2017. Forsøgsordningen løber i to år, og håbet er, at ordningen kan blive en succes og danne skole for tilsvarende ordninger på andre områder, hvor virksomheder gerne vil demonstrere og dokumentere, at de er regelrette og tager deres samfundsansvar alvorligt.

For at gøre ordningen attraktiv for den enkelte virksomhed, vil de virksomheder, der deltager, få en række fordele i forhold til skattemyndighederne. Det er vigtigt med synlige fordele ved at være lovlydig og opføre sig ansvarligt. Der skal også være en effektiv offentlig kontrol, for uden en sådan fra SKATs side er incitamentet til at få foretaget et moms- og skattetjek begrænset.

Der skal med andre ord være en reel opdagelsesrisiko. I den forbindelse kan revisorernes moms- og skattetjek tilføre fleksibilitet til systemet, så der efter behov kan skrues op og ned for kontrollen.

Aftalen mellem Skatteministeriet og foreningen blev offentliggjort i oktober 2017 af skatteministeren i forbindelse med en høring på Christiansborg om bedre skattekontrol, som foreningen havde arrangeret i samarbejde med LO og HK Stat. Formålet med høringen var at flytte debatten om skattekontrol og kontroltryk fra det tekniske skatteressort og ind i det finanspolitiske maskinrum, Finansministeriet. Der er en entydig sammenhæng mellem kontrolindsatsen, skattegabets og de offentlige finanser, som ikke hidtil har haft tilstrækkelig politisk opmærksomhed. I forhold til at sikre en bedre skattekontrol og dermed bevare tilliden til skattevæsenet var høringen en vigtig milepæl. Først og fremmest fordi vi med høringen fik sat tal på de realøkonomiske effekter af at investere i bedre skattekontrol.

Vi står nu over for udfordringen med at få rullet moms- og skattetjekket ud, så det kan vise sin værdi. Primært har det været en udfordring, at det ikke har været muligt at få tilpasset lovgivning i forbindelse med igangsætning af ordningen. Det betyder, at der indtil videre ikke har været tilstrækkelige fordele til, at revisorer og virksomheder har incitament til at benytte ordningen.

Vejledning om tilladte ydelser

Erhvervsstyrelsen har i december sidste år efter et langt tilløb med flere høringsudkast og desuden kritiske høringssvar fra FSR – danske revisorer udsendt "Vejledning om Revisors levering af tilladte skatte- og vurderingsydelser til revisionskunder af interesse for offentligheden".

Vejledningen fortolker de optioner om de tilladte ydelser, som lovgiver valgte at gennemføre i revisorloven ved den seneste lovændring i 2016.

Behovet for en vejledning udsprang af, at myndighederne

i forbindelse med Folketingets behandling af ændringerne udtalte sig om de bagvedliggende EU-regler, hvilket har givet anledning til usikkerhed og uenighed om rækkevidden af reglerne. Det politiske formål med EU-forordningen og dermed også vejledningen er at sikre kvalitet og uafhængighed i revisors ydelser. Derfor blev der med ændringen af revisorloven indført en række skærper i reguleringen af forholdet mellem den generalforsamlingsvalgte revisor og virksomhederne.

Det har været væsentligt for foreningen at sikre, at Erhvervsstyrelsen var tilbageholdende med at fortolke i en skærpende retning. Det ville nemlig være betænkeligt, hvis myndighederne bruger vejledningen til at sende politiske signaler til revisorbranchen og de virksomheder, der er omfattet af regelsættet. Formålet med vejledningen er ikke at regulere yderligere, men at informere virksomheder og revisorer om myndighedernes fortolkning og vejlede i brugen af reglerne. Hvis der fra politisk side er et ønske om at skærpe reglerne, bør det ske i en transparent proces gennem Folketinget. Vejledningen er generelt et godt udgangspunkt for revisionssudvalgs og revisorers beslutninger og er velafbalanceret, bortset fra et par enkelte punkter, hvor vi ikke er helt enige og kunne have ønsket os det anderledes. Vejledningen har som nævnt haft en svær fødsel, men er landet fornuftigt givet de politiske omstændigheder.

Vejledning om persondata og hvidvask

Afvæsentlige vejledninger, som foreningen har udarbejdet sidste år, kan nævnes "Vejledning om behandling af personoplysninger" og "Hvidvaskreglerne – for revisorer".

Vejledningen om persondata er tænkt som et hjælpeværktøj, når foreningens medlemsvirksomheder skal på omgangshøjde med EU's persondataforordning med dansk tillægslovgivning senest 25. maj 2018. Vejledningen om hvidvaskreglerne blev udsendt i juni sidste år, allerede inden den nye hvidvasklov trådte i kraft, og er et forsøg på så tidligt som muligt at klæde vores medlemmer på til de nye regler ikke mindst den risikobaserede tilgang.

I tillæg hertil har sekretariatet dels udsendt en række nyheder med problemstillinger, som revisorerne møder i deres hverdag, dels afholdt webinarer med stor tilslutning fra medlemmerne – over 200 deltog om persondata og knapt 200 om hvidvask. Foreningen har ligeledes en tæt dialog med de relevante myndigheder om fortolkning af reglerne, herunder Erhvervsstyrelsen, SØIK og Datatilsynet.

International beskatning og skattely

Problemet med international skatteundgåelse er ikke nyt og er grundlæggende et politisk problem, som bunder i mangel på gennemsigtighed, og i at lande rundt om i verdenen har forskellige skatteregler og forskellig praksis.

Først i de seneste år med læk af dokumenter i eksempelvis Panama Papers og senest Paradise Papers har der vist sig politisk vilje til at få gjort op med den udbredte skatteunddragelse.

Det hilser foreningen velkomment og tager skarpt afstand fra skatteunddragelse og konstruktioner, der kun har til formål at unddrage sig skat. Foreningen har fremsat en række konkrete forslag til løsninger på, hvordan Danmark, EU og resten af verdenen kan dæmme op for problemerne. Foreningen lancerede således sidste år 10 forslag, der skal skabe transparens og tillid til den skatterådgivning, som foregår:

Foreningen anerkender, at branchen og revisorerne i kraft af rollen som offentlighedens tillidsrepræsentant har et ansvar. Foreningen har blandt andet ikke været god nok til at synliggøre behovet for skatterådgivning, og at størstedelen af skatterådgivningen egentlig handler om, at virksomhederne gerne vil overholde reglerne. Det har bidraget til mytedannelse og til opfattelsen af, at skatterådgivning er en fordækt og lyssky disciplin, hvilket ikke er tilfældet. Det er formentlig også baggrunden for, at politikernes opmærksomhed har været særlig rettet mod skatterådgivernes rolle og i deres iver efter at finde syndebugke blandt andet har kastet sig over revisorbranchen med skærpede regler til følge. Skatterådgivere og herunder revisorer er således blevet fremstillet

som nyttige hjælpere for selskaber og velhavere til at minimere skattebetalingen. Det er vi naturligvis uenige i. Revisorerne rolle som skatterådgivere er og har altid været, at rådgive virksomhederne inden for de til enhver tid gældende regler og sikre, at virksomhederne betaler den korrekte skat, hverken mere eller mindre.

VIDSTE DU AT

Foreningen har arrangeret en række konferencer og events i samarbejde med erhvervslivets organisationer. De tæller blandt andet den årlige CSR-konference i samarbejde med Dansk Erhverv, der samler 350 deltagere fra revisorbranchen og erhvervslivet, og Årsregnskabsprisen i samarbejde med Dansk Industri, der samler cirka 150 eksperter og meningsdannere.

Foreningens forslag indeholder et sæt fælles spilleregler for alle skatterådgivere. Spillereglerne har til formål at skabe et ensartet grundlag for hele skatterådgiverbranchens adfærd, også for den gruppe af skatterådgivere, der i dag er uorganiserede og derfor ikke er underlagt etiske regler og nævn, og som vi tror udgør størstedelen af de useriøse skatterådgivere.

Samtidig kan vi forhåbentlig imødegå potentiel rigid regulering, som ikke kun vil ramme revisorerne, men også advokater og andre rådgivere og deres kunder.

Foreningen foreslår blandt andet en offentlig liste over alle skatterådgivere og oprettelsen af et skatterådgivernævn, der på baggrund af fælles etiske regler håndterer klager

over alle skatterådgivere. Foreningen har også fremsat et forslag om, at alle skatterådgivere skal indberette aggressive skattekonstruktioner til myndighederne. Forslagene blev positivt modtaget af politikerne og indgik i den skattelypakke, som et enigt Folketing vedtog i 2017, og som nu ligger i Skattelovrådet. Foreløbigt ser det dog ud til, at Skattelovrådet ikke er helt så begejstret for foreningens forslag, som Folketinget var. EU-Kommissionen har også arbejdet på tiltag mod såkaldt aggressiv skatterådgivning, og efter måneders arbejde stemte Europa-Parlamentets skattelykomite ikke mindre end 410 forslag mod skattely igennem. En del af forslagene er ganske gode, men opfattelsen af, at revisorer og andre skatterådgivere er nyttige hjælpere for selskaber og velhavere til at minimere skattebetalingen, har imidlertid også delvist præget arbejdet, som med forslag om en fælles autorisationsordning for skatterådgivere, overvejelse om opsplnitning af revisionsfirmaer og strengere straffe mod rådgivere, der medvirker til skattesnyd, udpeger skatterådgiverne som en del af problemet.

Især forslaget om, at revisionsvirksomheder potentielt skal udskille revisionsdelen i en separat enhed er ikke acceptabel og vil næppe løse skattelyproblemstillingerne, tværtimod. Den sammenhæng, der er mellem revisionen og rådgivningen, giver en bedre og mere helstøbt revision og en mere afbalanceret rådgivning, plus at den reviderende revisionsvirksomhed så at sige har hånden på kogepladen, herunder også i skatteforhold, når han eller hun påtegner regnskabet.

Foreningen nærer ingen illusioner om, at de 10 forslag alene vil løse problemet med international skatteunddragelse og brug af skattely. Foreningen forventer imidlertid, at forslagene sammen med skattelypakken kan bidrage til at skabe transparens og gøre det vanskeligere at benytte skattely og unddrage sig skat. Det vil revisorbranchen gerne bidrage aktivt til.

I tillæg hertil har sekretariatet dels udsendt en række nyheder med problemstillinger, som revisorerne møder i deres hverdag, dels afholdt webinarer med stor tilslutning fra medlemmerne – over 200 deltog om persondata og knapt 200 om hvidvask. Foreningen har ligeledes en tæt dialog med de relevante myndigheder om fortolkning af reglerne, herunder Erhvervsstyrelsen, SØIK og Datatilsynet.

Certificeringsordningen vedrørende finansielle revisorer

Den 1. maj 2018 trådte den nye bekendtgørelse om Finanstilsynets certificering af statsautoriserede revisorer i kraft.

Ændringen af certificeringsordningen er blevet til i et samarbejde mellem Finanstilsynet, FSR - danske revisorer og organisationerne i den finansielle sektor. Med den nye bekendtgørelse er der blandt andet sket en justering af kravene til debiterbare timer. Erfaringerne havde vist, at certificeringsordningen fra 2014 var for restriktiv med hensyn til kravet om antal debiterbare timer, hvilket har medført et fald i antallet af certificerede revisorer. Koncentrationen af revisionsvirksomheder med certificerede revisorer er samtidigt steget i de forløbne år. De restriktive krav har givet problemer med at sikre en hensigtsmæssig organisering af revisionen.

Kvalitetskontrol

Ændringerne af revisorloven, som trådte i kraft i juni 2016 var samtidigt et farvel til den kvalitetskontrol under Revisortilsynet, som branchen har været underlagt siden 2004.

En af de væsentligste ændringer er, at kontrolfrekvensen og principperne ved udvælgelse af virksomheder og sager er ændret. Tilsynet er blevet risikobaseret, og udvælgelsen af virksomheder til kontrol sker på baggrund af en risikoanalyse baseret på en række risikofaktorer. Ved udtagelse af sager til kontrol fokuseres der på erklæringsopgaver, hvor betydningen af potentielle væsentlige fejl og mangler vurderes at være størst for samfundsøkonomien og for tredjemand. Hertil kommer, at den tidligere kritik af afslutningen af en kontrolsag er imødegået blandt andet med mere dialog til følge. Endelig er sanktionsregimet ændret, således at der lempes i bunden og skærpes i toppen. Det vil sige, at mindre fejl og mangler sanktioneres med påbud eller advarsler i stedet for bødestraf. Til gengæld forhøjes bødestørrelsen ved alvorlige forseelser. Det nye kontrol-

regime er en forbedring af det tidligere, og det er blevet positivt modtaget i branchen.

Den seneste redegørelse for kvalitetskontrollen kom i maj sidste år, og den omhandlede kontrollen i 2015. Redegørelsen viser en positiv udvikling. Færre revisionsvirksomheder og færre revisorer end tidligere fået en bemærkning eller sanktion som følge af kvalitetskontrollen. Desværre har vi endnu ikke tal for 2016-kontrollen, men der er en klar forventning om, at også den vil vise en positiv udvikling.

VIDSTE DU AT

Foreningen har i 2017 gennemført en række direkte medlemsrettede aktiviteter, herunder SMV-forum, Revisordøgnet, uddelingerne af Danica Prisen og Marshs Erhvervspris samt de årlige medlemsmøder rundt i landet. Derved har sekretariatets medarbejdere mødt over 1.000 af foreningens 5.000 medlemmer.

Partnerselskaber

I juni 2017 blev et i revisorbranchen omdiskuteret lovforslag vedtaget. En række større partnerselskaber, herunder revisionselskaber, risikerer med den nye lov at skulle tilpasse deres struktur eller at acceptere en anden skattemæssig behandling end tidligere.

Under lovbehandlingen rettede FSR – danske revisorer henvendelse til Folketinget for at få nærmere præciseret, hvilke forhold der skal lægges vægt på for at blive anset som selv-

stændig erhvervsdrivende, og hvordan en vurdering skal foretages i forhold til ejerdrevne virksomheder.

Den nye lovgivning medfører visse usikkerheder i form af skøn og konkrete vurderinger, som overlader en del fortolkning til praksis, hvorfor en del afklaring først kommer, når Skatterådet og domstolene har taget stilling til fortolkningen i konkrete sager.

Erhvervs kandidat

Folketinget havde for et par år tilbage med fremdriftsreformen gjort det sværere at gennemføre et universitetsstudie samtidig med at den studerende havde relevant erhvervsarbejde.

Dermed satte Folketinget hindringer i vejen for den hidtidige succesfulde praksis i revisorbranchen med at studere samtidig med, at man har et fuldtidsarbejde. FSR – danske revisorer har mange gange og mange steder fremført de uheldige konsekvenser af fremdriftsreformen. Først og fremmest i form af færre kandidater til revisorbranchen og større rekrutterings- og uddannelsesomkostninger.

Det har været en både lang og sej, men også vigtig kamp, og foreningen er blevet hørt, for i april sidste år blev det meldt ud, at de studerende fremover som en forsøgsordning får mulighed for at kombinere deres studie med et fuldtidsjob i en ny erhvervs kandidatuddannelse. Den nye uddannelse vil være med til at løse revisorbranchens og andre branchers udfordringer med mangel på kvalificerede kandidater, for den mest relevante læring sker nemlig i praktikken. Erhvervs kandidaten er et vigtigt element i den afvejning.

De studerende i revisorbranchen og deres arbejdsgivere skal ikke længere betale i omegnen af 100.000 kroner for, at kandidaterne kan blive færdiguddannede. Det har stor betydning for branchen, som er videnstung, og hvor medarbejderne er det vigtigste aktiv. Foreningen glæder sig over, at alle fire universiteter etablerer en forsøgsordning med cand. merc. aud.-studiet.

VIDSTE DU AT

Foreningen blev omtalt i knapt 1.100 artikler i de danske medier i 2017. Hovedparten af omtalen er skabt på baggrund af egen-genererede historier og analyser, herunder FSR – danske revisorerers ekspertpanel. Hertil kommer, at over 5.200 følger foreningen på de sociale medier.

Ansvarlighed og bæredygtighed

Foreningen var i maj sidste år sammen med Berlingske Tidende vært ved et arrangement om erhvervselitens samfundsansvar.

Arrangementet handlede om tillid og ordentlighed i erhvervslivet, og hvordan virksomhederne kan være med til at løse den tillidskrise, som ulmer overalt i verdenen. Det er her erhvervselitens nye samfundsansvar kommer ind. Det handler om en anden form for lederskab, og en anden form for samfundsansvar, nemlig ansvarligt lederskab. Vi skal bevæge os fra et ensidigt fokus på virksomhedens økonomiske vækstkurve og sikre, at virksomhedernes strategi, målsætninger og resultater understøtter samfundets langsigtede mål. Revisorerne kan og skal have en vigtig rolle heri. Revisorerne er og bliver en hjørnesten i at sikre gennemsigtighed og tillid til de finansielle markeder og skal naturligvis også bidrage til at skabe tillid til den transformation, som virksomheder og samfund står over for.

Nøgletal for virksomheders ESG (Environment, Social and Governance) er et værdifuldt værktøj for både investorer og virksomheder. Men før tallene lever op til deres potentiale, skal de være relevante, af høj kvalitet og sammenlignelige.

Det var baggrunden for, at FSR – danske revisorer sidste år som led i arbejdet med fremtidens rapportering indbød udvalgte markedsrepræsentanter til dialogmøde om udviklingen af et sæt danske ESG-nøgletal, der skal give et bedre grundlag for at skabe tillid til ikke-finansielle data. Mødet var en del af et samarbejde mellem FSR – danske revisorer, Finansforeningen og Center for ESG Research. Samarbejdet med Finansforeningen har resulteret i en vejledning med 11 ESG nøgletal, som der kan måles på og dermed skabes tillid om.

I oktober sidste år afholdtes CSR-konferencen. Når foreningen uddeler priser for de bedste rapporter om samfundsansvar, er det både et udtryk for en anerkendelse af de pågældende virksomheder og et udtryk for, at foreningen gerne vil påvirke udviklingen, så virksomhederne i deres kommunikation med omverdenen honorerer de forventninger, som både investorerne og samfundet har.

For her er der en bevægelse i gang. Både når det gælder forventningerne til virksomhedernes samfundsansvar og deres kommunikation herom. FN's 17 verdensmål og forventningerne til virksomhederne om at løfte deres del af ansvaret for at løse verdensens udfordringer er ét eksempel. Investorerne øgede interesse i at vurdere virksomhederne ud fra andet og mere end de finansielle informationer er et andet.

Danmark var tidligere international frontløber på området, og vi er stadig langt fremme, men ikke forrest. Vi bør have

en ambition om, at virksomhederne indarbejder FN's verdensmål i deres kommunikation om samfundsansvar, og at robustheden og pålideligheden i informationerne er på linje med det, som investorerne er vant til fra den finansielle årsrapport, hvorved brugerne kan sammenligne virksomhederne. Det kræver imidlertid, at lovgivningen er præcis, og virksomhederne ikke er i tvivl om, hvad der forventes af dem, og at informationerne er transparente og sammenlignelige. Foreningen fortsætter sin indsats med at påvirke udviklingen, så virksomhederne fremover leverer gennem-sigtige informationer til omverdenen.

Fremtidens internationale standard setting

På internationalt plan har foreningen arbejdet med det fremtidige set up for standard setting i revisorbranchen.

Baggrunden er et ønske om at sikre, at revisionsstandarderne udarbejdes mere uafhængigt af revisorbranchen og i offentlighedens interesse. En sammenslutning af internationale finansielle institutioner og tilsynsmyndigheder – den såkaldte Monitoring Group – har sendt et forslag i høring med en ny organisering af standard setting. Kernen i forslaget er, at standard setting for revision og etik skal udskilles fra IFAC i et separat organ, der i højere grad er uafhængigt af revisionsbranchen.

Drøftelserne heraf vil fortsætte i det kommende år, og foreningen deltager gennem den nordiske revisorforening og Accountancy Europe. Endvidere følger foreningen tæt IAASBs arbejde med at revidere den internationale standard for kvalitetskontrol (ISQC1), hvor der lægges op til en gennemgribende ændring i tilgangen til kvalitetskontrol. Både på europæisk plan og på EU plan fylder diskussionen om en særskilt standard for revision af SME virksomheder også fortsat meget. Desuden har EU-parlamentet sat hele spørgsmålet om audit-only firms på dagsordenen igen, men også af de blandt andet engelske og hollandske tilsynsmyndigheder. I det kommende år vil foreningen arbejde på at få sat sit præg på EU-dagsordenen vedrørende skattespørgsmål, ligesom der også vil blive en del arbejde med det fitnessstjek af regnskabsreglerne, som EU-kommissionen har sat i gang.

VIDSTE DU AT

Foreningen har været vært ved to konferencer om fremtidens regnskab, der tilsammen samlede over 1.000 deltagere fra revisorbranchen og erhvervslivet, samt en konference om sikkerhed og revision, der samlede 100 deltagere.

Milliarder på spil. FSR – danske revisor arrangerede sammen med LO og HK en skattehøring på Christiansborg med det formål at sætte fokus på den aktuelle krise i Skat og levere input til løsningsforslag. Skatteminister Karsten Lauritzen fortalte om regeringens strategi på skatteområdet.

CaseWare

CaseWare er et godt fundament for den faglige og forretningsmæssige understøttelse af foreningens medlemmer. CaseWare har været gennem en vanskelig periode, hvor løsningerne ikke har fungeret optimalt. Vi har etableret en ny organisation og struktur til at drive CaseWare fremadrettet som den softwareforretning, som den er. Det har betydet, at FSR – danske revisorer også har vedtaget en ny strategi for forretningsområdet, og strategien skal løfte CaseWare professionelt med positiv, kontrolleret udvikling til gavn for kunderne, hvor de vigtigste mål er kundetilfredshed og brugervenlighed.

CaseWare leverer ind til revisors dagligdag, sikrer høj faglig kvalitet og en effektiv løsning af opgaverne med mulighed for at tilføre kunderne værdi. CaseWares løsninger retter sig mod kerneområderne revision, regnskab, skat og rådgivning. Rundt om CaseWare-løsningen er tilknyttet forskellige støttesystemer, der afhængigt af revisorernes behov understøtter både den eksterne og interne forretning. Eksempler på støttesystemer er analyseværktøjer, kunde- og opgavestyringsværktøjer samt digitalsigneringsværktøjer.

CaseWare etablerede på SMV-forum i januar 2018 et kundeforum, hvor brugerne får mulighed for at give input til, hvorledes CaseWare kan udvikles og ikke mindst, hvordan brugeroplevelsen kan effektiviseres. Teamet har også ambitioner om at levere en fælles CaseWare-løsning i clouden. CaseWare International har allerede i dag en cloud-platform og tilbyder forskellige værktøjer. Teamet er nu i gang med en for-analyse af cloudmulighederne i forhold til det danske marked, og i efteråret 2018 forventes det første værktøj at blive udbudt som en cloud løsning.

Obligatorisk efteruddannelse

2017 var det sidste år i den seneste treårige periode for den obligatoriske efteruddannelse, og forhåbentligt også sidste år med de nuværende regler, hvor det alene er timer anvendt på teknisk faglig opkvalificering, der tæller. De nu-

værende regler er ikke i takt med tiden. Godkendte revisorer bliver tvunget til at anvende tid på efteruddannelse inden for områder, hvor der eksempelvis ikke er sket ændringer, eller hvor revisorerne allerede har de fornødne kompetencer. Dermed anvendes tid og ressourcer på efteruddannelse med et lavt læringsudbytte.

Branchen har brug for en efteruddannelse, der dækker et egentligt læringsbehov inden for et bredere udsnit af kompetencer, som er nødvendige for revisorerne. Her tænkes ikke mindst på kompetencer inden for it, cybersikkerhed og ledelse. Reglerne skal justeres, så de lever op til de krav og kompetencer, som stilles til revisorer i dag og i tiden fremover. Hertil kommer, at det danske regelsæt er mere begrænsende end foreskrevet af både EU-lovgivning og de internationale standarder. Det gælder både i forhold til det indhold af efteruddannelse, som kan tælle med og i forhold til form, niveau og måling.

FSR – danske revisorer har derfor foreslået en række ændringer, og Erhvervsstyrelsen har i forlængelse heraf anmodet Revisorrådet om at evaluere de nuværende regler samt komme med forslag til ændring af kravene til efteruddannelse for revisorer, herunder omfang, indhold samt håndhævelse af kravene. FSR – danske revisorer er repræsenteret både i Revisorrådet og i de arbejdsgrupper under Revisorrådet, der arbejder på opgaven.

Grundlæggende har vi udsigt til flere forbedringer, da der er bred enighed om at udvide mulighederne for efteruddannelse, således at andre fagområder tæller med og revisors efteruddannelse bliver mere fleksibel og relevant. Det er et godt første skridt i den indsats, som foreningen har sat i gang for at sikre, at både de uddannelsesmæssige kompetencer og eksamen bliver endnu mere relevante i fremtiden.

Revisorrådet forventes at vedtage en rapport herom i august, og så er det planen, at lovændringer skal vedtages med henblik på ikrafttrædelse sommeren 2019.

FSR - danske revisorer gennemførte i 2017 to webinarer inden for emnerne: Persondata og hvidvask, og medlemmerne har vist stor interesse for denne form for faglig opdatering. FSR – danske revisorer oplever et stort ønske blandt

medlemmerne om, at foreningen, som supplement til de eksisterende undervisningsmetoder, tilbyder kompetenceudvikling og faglig efteruddannelse gennem en fleksibel e-learningplatform. Foreningen har derfor en ambition om at indgå et strategisk samarbejde med en kompetent og dedikeret samarbejdspartner med en stærk e-learningplatform i forhold til hele revisorbranchen. E-learning forventes at blive et godt supplement til de nuværende læringsmetoder.

Nyt medlemssystem

I 2017 godkendte bestyrelsen at iværksætte arbejdet med at indføre et nyt medlemssystem. Foreningens hidtidige digitale løsninger er ikke tidssvarende og understøtter ikke strategien effektivt, ligesom der er risiko for fejl og administrativt dobbeltarbejde.

Det gamle system var opbygget af et utal af stand alone-løsninger, og især medlemsdelen var ikke indrettet efter tidens standarder. Med det nye system tilbyder foreningen et øget overblik med selvbetjeningsløsninger for medlemmerne. Systemet skal medvirke til bedre økonomistyring af de kommercielle aktiviteter samtidigt med, at det skal styrke kommunikationen til medlemmerne. Systemet vil generere mere individualiseret information til gavn for såvel medlemmer som sekretariatets medarbejdere og forhåbentligt skabe bedre medlems- og medarbejdertilfredshed samtidigt med en bedre intern effektivitet og videndeling. Systemet skal naturligvis også leve op til de gældende sikkerhedskrav.

Der er tale om et ambitiøst system, som oprindeligt var planlagt at skulle være gået i luften umiddelbart efter nytår i år. Der viste sig dog behov for længere tid til implementering, og derfor gik systemet først i luften i april.

Fokus i 2018

Ved udgangen af 2018 udløber den seneste strategiperiode, som blev indledt i 2016, og bestyrelsen vil derfor i løbet af efteråret arbejde med udvikling af en strategi for 2019–

2021. Den kommende strategi kommer til at bygge videre på den eksisterende strategiske retning.

Bestyrelsen har allerede besluttet at igangsætte en større digitaliseringsindsats, og denne dagsorden er og vil være et bærende element for mange aktiviteter i sekretariatet i de kommende år. Den digitale dagsorden omfatter også områder som uddannelse, cybersikkerhed og persondata.

Bestyrelsen har endvidere godkendt, at der arbejdes med en potentiel udvidelse af medlemsbasen, således at foreningen fremover kan komme til at repræsentere hele branchen og de nært beslægtede hverv som eksempelvis skatterådgivere og interne revisorer.

Branchens eksistensgrundlag er og bliver dens omdømme, hvorunder sikring af kvaliteten og fastholdelse af rollen som såvel offentlighedens tillidsrepræsentant og troværdig og relevant rådgiver vil være centrale. Derfor vil omdømme fortsat være et indsatsområde i den nye strategi.

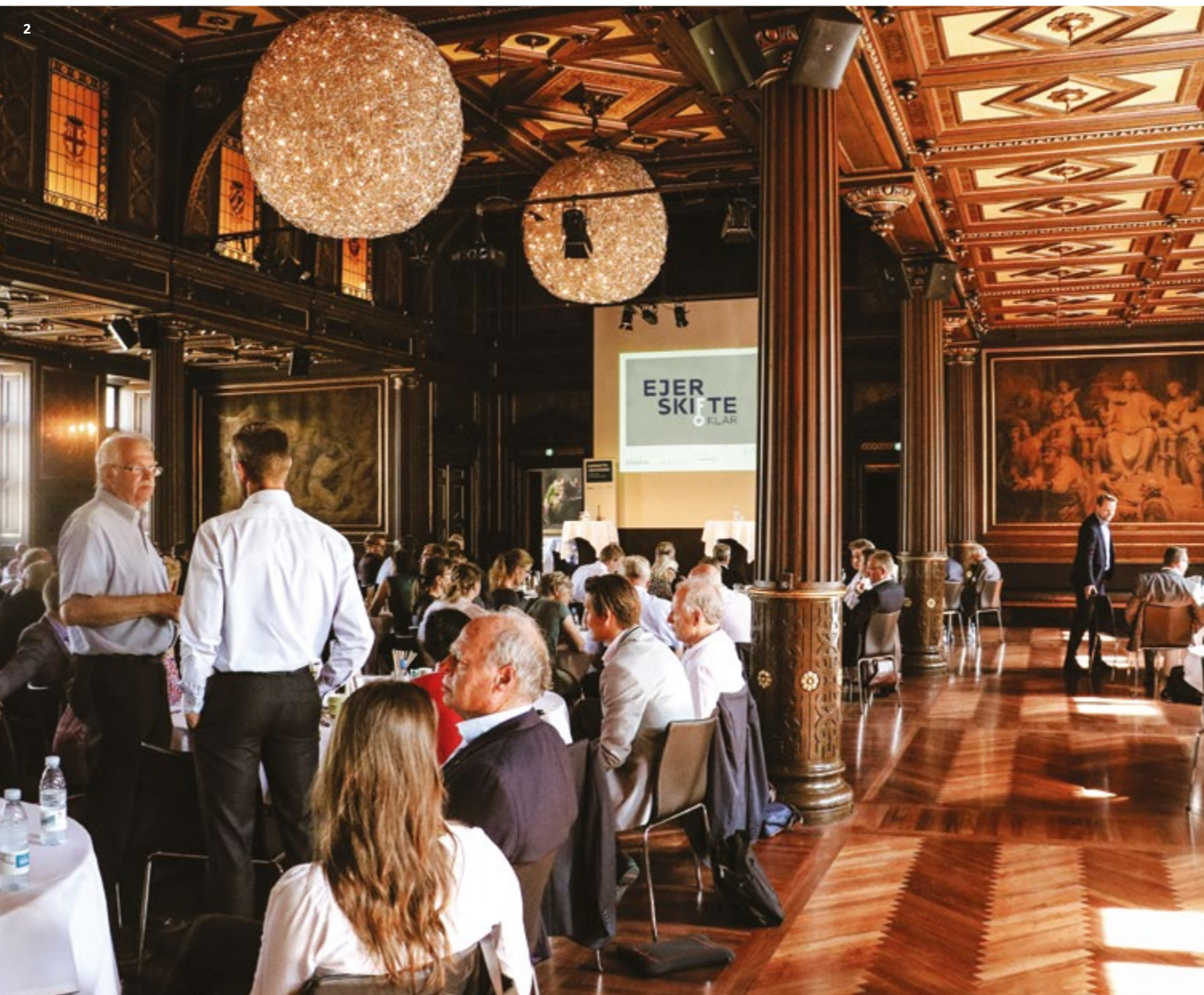
Endelig skal foreningen arbejde for at fastholde relevansen og sikre revisors kerneydelser og udvide paletten med beslægtede tillidsydelser. Ydre forhold skaber behov og efterspørgsel efter nye ydelser, og udviklingen af disse skal ske i et samarbejde mellem revisionsvirksomheder, faglige udvalg og sekretariatet.

Peter Gath,
Bestyrelsesformand,
FSR – danske revisorer

Sket i året

1. FSR - danske revisorer var hovedsponsor på CBS Entrepreneurial Day med 4.500 deltagere.
2. Foreningen arrangerede sammen med Dansk Erhverv og Axcelfuture en velbesøgt ejerskiftekonference.
3. HKH Kronprinsesse Mary overrakte årets CSR-pris.
4. Revisordøgnet stillede spørgsmålet: Hvor er branchen på vej hen?
5. Tidligere kulturminister Bertel Haarder overrakte FSR - Marshs Erhvervspris til arkitekt Bjarke Ingels.
6. Årsrapportprisen 2017 havde fokus på gennemsigtighed og informativ rapportering.

Foreningens fagkonsulenter har udsendt mere end 500 faglige nyheder i det ugentlige nyhedsbrev.

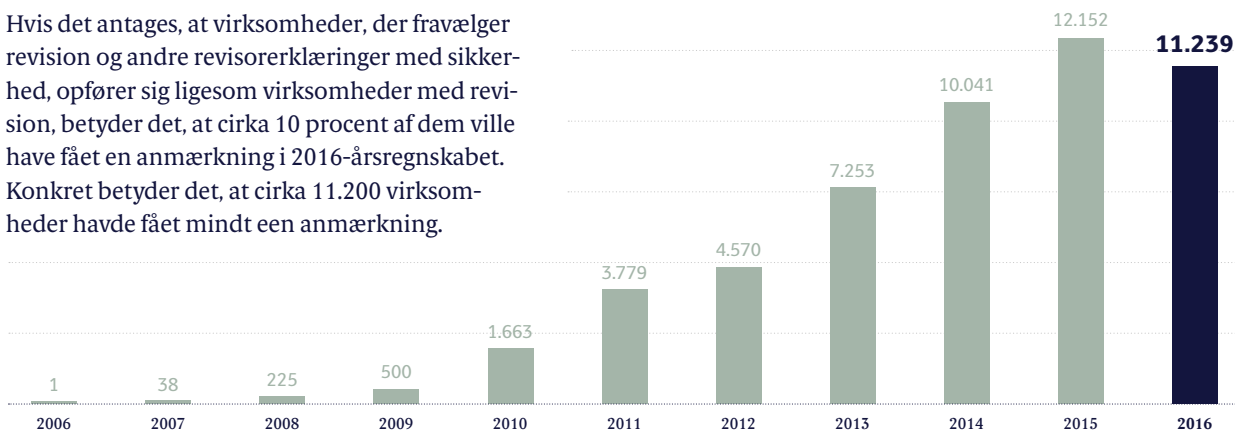
Mindst 11.000 revisoranmærkninger går tabt

Siden 2006, hvor virksomhederne første gang fik mulighed for at fravælge revision og andre ydelser, har over 112.000 virksomheder valgt ikke at få revision og andre erklæringer med sikkerhed. Fravalget af disse ydelser betyder, at der ikke længere er samme sikkerhed for regnskabs indhold som før. Samtidig betyder det, at de advarsler, som revisorerne giver om eksempelvis konkursrisiko, ulovlige kapitalejerlån, tabt selskabskapital og lignende, ikke længere er synlige for kreditorer, leverandører og andre, der bruger regnskaberne til at handle på.

Hvis det antages, at virksomheder, der fravælger revision og andre revisorerklæringer med sikkerhed, opfører sig ligesom virksomheder med revision, betyder det, at cirka 10 procent af dem ville have fået en anmærkning i 2016-årsregnskabet. Konkret betyder det, at cirka 11.200 virksomheder havde fået mindst én anmærkning fra deres revisor om eksempelvis problemer med fortsat drift og andre usikre og kritiske forhold, hvis de fortsat havde valgt at få en revisorerklæring på regnskabet.

Udviklingen i skøn over antallet af regnskaber med mistede anmærkninger

Hvis det antages, at virksomheder, der fravælger revision og andre revisorerklæringer med sikkerhed, opfører sig ligesom virksomheder med revision, betyder det, at cirka 10 procent af dem ville have fået en anmærkning i 2016-årsregnskabet. Konkret betyder det, at cirka 11.200 virksomheder havde fået mindst en anmærkning.

Tallene fra seneste kvalitetskontrol viser positiv udvikling

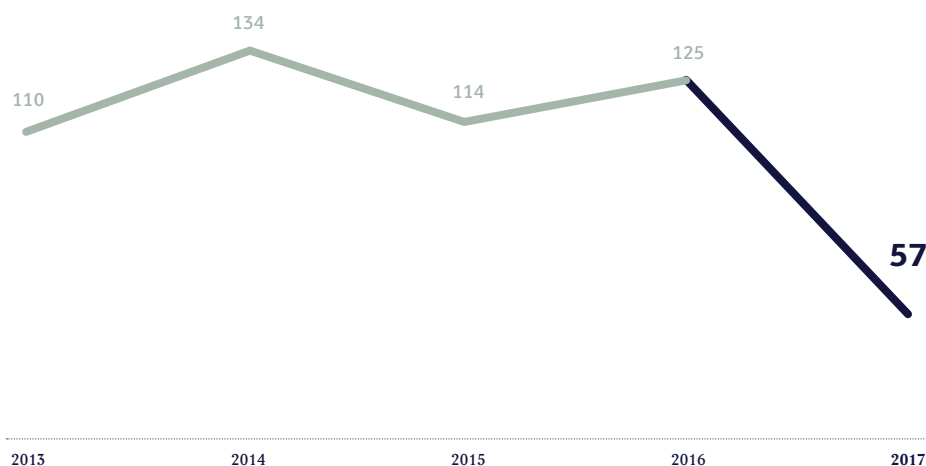
Revisortilsynet udsendte i maj 2017 en redegørelse for kvalitetskontrollen 2015. Redegørelsen viser en positiv udvikling. Færre revisionsvirksomheder og færre revisorer end tidligere har fået en bemærkning eller sanktion som følge af kvalitetskontrollen.

Hvor hver fjerde kontrolleret revisionsvirksomhed fik bemærkninger i 2014, faldt det til kun at være hver sjette revisionsvirksomhed, der fik bemærkninger i 2015. Endvidere faldt antallet af revisionsvirksomheder, som blev indbragt for Revisornævnet markant fra 12 virksomheder i 2014 til to virksomheder i 2015. Det fremgår videre af redegørelsen, at der er sket en klar forbedring i kvalitetskontrollen af revisorerne for 2015, idet 73 procent af de kontrollerede revisorer er kommet igennem kvalitetskontrollen uden bemærkninger, hvor dette var 59 procent i 2014. Og

hvor næsten hver fjerde kontrollerede revisor i 2014 blev indbragt for Revisornævnet, faldt antallet i 2015 til hver tyvende. Erhvervsstyrelsen har endnu ikke opgjort tallene for 2016.

I 2017 afsagde Revisornævnet 57 kendelser, hvilket er cirka en halvering i forhold til de fire foregående år. Efter de seneste ændringer i revisorloven trådte i kraft den 16. juni 2016, er relativt flere sager endt med en advarsel til revisor. Samtidig er relativt færre sager endt med frifindelser eller er blevet afvist. Det kan indikere, at der er kommet et større fokus på kun at indbringe sager, der forventeligt vil ende med en sanktionering. Det kan særligt være tilfældet i 2017, hvor der blev afsagt færre kendelser end i tidligere år. Grunden til, at der er givet flere advarsler, skyldes entydigt lempelserne i bunden, som blev resultatet af det nye proportionalitetskriterium, som er en følge af den ændrede revisorlov. Der er tale om advarsler i sager, der tidligere blev sanktioneret med bøder op til 25.000 kroner.

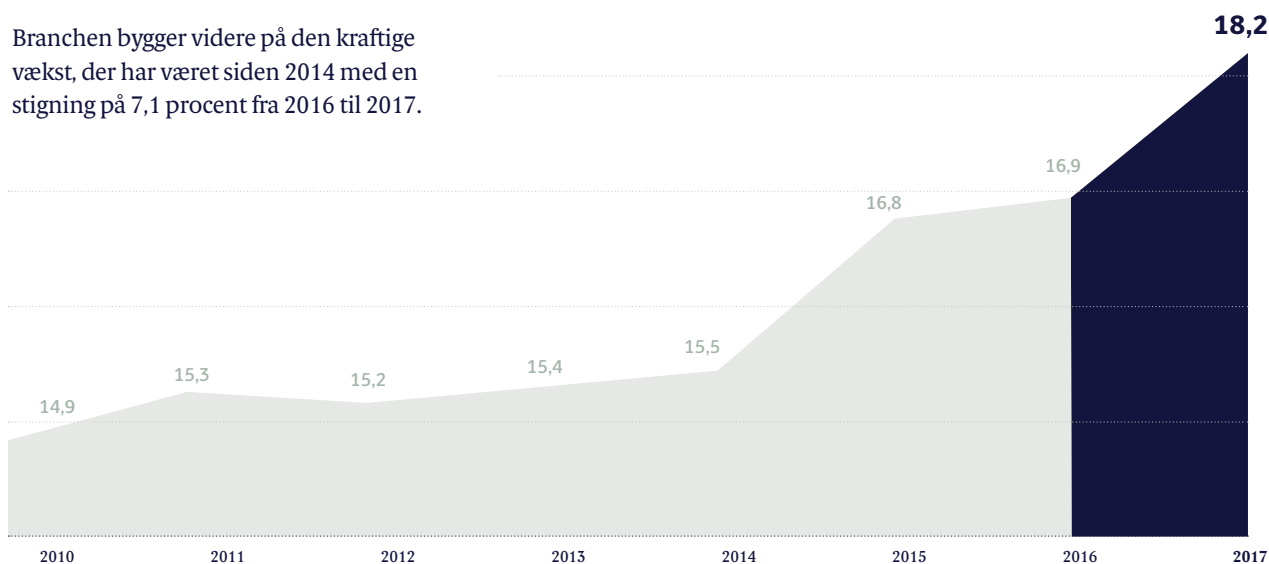
Antal kendelser 2013 - 2017

Der er kommet et større fokus på kun at indbringe sager, der forventeligt vil ende med en sanktionering. Det kan særligt være tilfældet i 2017, hvor der blev afsagt færre kendelser end i tidligere år.

Omsætningsudvikling 2010 - 2017, mia.kr.

Branchen bygger videre på den kraftige vækst, der har været siden 2014 med en stigning på 7,1 procent fra 2016 til 2017.

Kilde: Danmarks Statistik / FIKS33. Revision og bogføring (DB07), samlet salg i milliarder kroner (løbende).

Ny stigning i omsætningen i revisorbranchen

Omsætningsstallene for 2017 viser ifølge Danmarks Statistik¹, at revisorbranchen havde et samlet salg² på 18,2 milliarder kroner i 2017. Dermed bygger branchen videre på den vækst, der har været siden 2014 med en stigning på 7,1 procent fra 2016 til 2017.

Omsætningen i branchen ramte bunden i 2010 oven på finanskrisen. Herefter har der først været en jævnt stigende vækst i omsætningen i størrelsesordenen én procent om året frem til 2014, hvorefter omsætningsvæksten har været på 17 procent fra 2014 til 2017.

Dermed ses det tydeligt, at revisorbranchen er ved at indhente

noget af den vækst, der har været i dansk erhvervsliv generelt siden 2010. Det hænger sammen med, at der har været et nogenlunde fast antal selskaber, der har en revisor inde over deres regnskab i alle årene, og samtidig at der for alvor er kommet gang i efterspørgslen efter rådgivningsydelser i de senere år i takt med væksten i erhvervslivet. Det er tredje år i træk, at revisorbranchen sætter omsætningsrekord set under ét.

Når vi sammenligner med andre rådgivende brancher, kan vi se, at væksten i omsætningen i revisorbranchen efter et efterslæb frem til 2014 har overhalet advokatbranchen, men stadig halter bagefter virksomhedskonsulenterne, der har oplevet en markant stigning fra 2011 og frem. Sammenligner vi med arkitekter og rådgivende ingeniører, ser vi en mere parallel udvikling, dog på et lavere omsætningsniveau.

¹ Danmarks Statistik opgør revisorbranchen under branchegruppe Revision og Bogføring, som ud over revisionsfirmaer også består af virksomheder, der yder virksomhedsøkonomisk rådgivning og bogføring. Denne branchegruppe er den bedste indikator for tilstanden og udviklingen i revisorbranchen.

² Termen "samlet salg" bruges af Danmarks Statistik i statistikker, der er baseret på momsstatistikken.

Bageste række fra venstre: Janick Klose, Lau Bent Baun, Per Lund Nielsen, Frank Feilskov, Charlotte Jepsen, Erik Lund, Jens Kristian Yde og Tem Vester Schnell Christiansen.

Forreste række fra venstre: Jens Sørensen, Peter Gath, Lars Kronow og Jørgen Kjer. Ikke til stede: Erik Stener Jørgensen

VIDSTE DU AT

Uddannelsesaktiviteter

Foreningen har fokus på at tilbyde uddannelsesaktiviteter til alle medlemsgrupper fra elevuddannelse over tilbud til revisormedarbejdere, SR-Akademi samt obligatorisk efteruddannelse for godkendte revisorer.

200 elever

Elevuddannelsen foregår i Aalborg og Roskilde i samarbejde med handelsskolerne. I 2017 har der været cirka 200 elever fordelt på tre årgange, og foreningen har leveret undervisning i 108 kursus-dage for eleverne.

Stort set alle, der forbereder sig til revisoreksamen, vælger at følge SR-Akademiet. I 2017 er der afholdt 21 forskellige prøveeksamener eller andre opgaver, hvor deltagerne kan træne deres færdigheder inden revisoreksamen. Medlemsvirksomhederne stiller med cirka 85 instruktører, der varetager al undervisning på SR-Akademiet og cirka 100 rettere, der tilsammen har rettet cirka 2.000 opgaveafleveringer.

58 forskellige kurser

Den obligatoriske efteruddannelse bød i 2017 på 58 forskellige kurser,

hvoraf de 28 var nye kursustilbud. Kurserne blev afholdt seks forskellige steder i landet samt på Gran Canaria, hvor foreningens udlandskursus fandt sted. 1.653 personer deltog på ét eller flere kurser, og cirka 85 instruktører har undervist på kurserne.

Revisoreksamen

Ved ændringen af revisorloven i 2016 blev den praktiske del af revisoreksamen, både den skriftlige og den mundtlige, overdraget til foreningen. Oversigten nedenfor viser udviklingen de senest to år.

205/53

Den skriftlige revisoreksamen blev bestået af 205 tilmeldte i 2017, mens den mundtlige revisoreksamen blev bestået af 53 indstillede

Revisoreksamen, oversigt over udviklingen 2016 - 2017

	2016	2017
Skriftlig revisoreksamen		
Tilmeldt	352	371
Bestået	178	205
Mundtlig revisoreksamen		
Indstillet	73	73
Bestået	44	53

Supporten i CaseWare har haft meget travlt og modtog 11.934 telefonopkald, som medførte oprettelse af 5.196 sager til behandling. Det har særligt været i forbindelse med lan-

ceringen af årets to releases, at kunderne har henvendt sig til supportafdelingen, ligesom tilgangen af en række nye kunder naturligt har medført oplæring af disse.

11.934

30

I forbindelse med de nye kunder har CaseWare-teamet gennemført 30 kurser, hvor over 300 CaseWare-kunder deltog. Derudover har CaseWares salgfolk gennemført 50 kundemøder, og desuden

300

har kunderne modtaget 20 digitale nyhedsbreve i løbet af året.

Udviklerne har også haft travlt, og tre nye produkter har set dagens lys. Det drejer

20

sig om en database med særlige revisionsbehandlinger til landbrug, implementering af det nye moms- og skattetjek og en tjekliste i relation til årsregnskabsloven.

58/28

Den obligatoriske efteruddannelse bød i 2017 på 58 forskellige kurser, hvoraf de 28 var nye kursustilbud. Kurserne

blev afholdt seks forskellige steder i landet samt på Gran Canaria, hvor foreningens udlandskursus fandt sted.

FSR – danske revisorer

Kronprinsessegade 8

1306 København K

Tlf: 33 93 91 91

CVR: 55 09 72 16

www.fsr.dk